

*Irena Bagarić
Svetlana Božić Fuštar
Davorin Babić*

USUSRET DOBIVANJA ECTS-a U NASTAVI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU TE INTENZIFIKACIJA TOG PROCESA

1. UVOD

Nastava Tjelesne i zdravstvene kulture predstavlja posljednju organiziranu besplatnu tjelesnu aktivnost studentima zagrebačkog Sveučilišta. Razna istraživanja pokazuju da na pojedinim fakultetima za više od 50% do 80% studenata nastava Tjelesne i zdravstvene kulture predstavlja jedini oblik tjelesne aktivnosti kojom se studenti bave. Nastavnici Tjelesne i zdravstvene kulture, između ostalog, nastoje svojim studentima usaditi naviku za redovitim cjeloživotnim tjelesnim vježbanjem u svrhu očuvanja zdravlja i sposobnosti za obavljanje profesija za koje se obrazuju (Bagarić, I. N. Zvonarek 2005).

Suvremeni način života današnju mladež pretvara u sjedilačku civilizaciju s mnogim negativnim posljedicama, stoga je od izuzetne važnosti probuditi ne samo svijest studenata nego i akademske zajednice koja odlučuje o studijskim programima te njihovoj obveznosti i vrednovanju. Svijest cjelokupne akademske zajednice o važnosti očuvanja i unapređenja zdravlja osnovni je preduvjet dobivanju zasluženog ECTS-a za obveznu nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture koja posredstvom nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture educira studente o važnosti redovitog cjeloživotnog tjelasnog vježbanja, pravilne prehrane, smanjivanja stresa i sl. (Ižaković, D., V. Širić, Z. Vladović 2001)

2. METODE

Statut Sveučilišta u Zagrebu propisuje u Organizaciji nastave i opterećenju studenta, članak 69. (12) „Nastava i izvannastavne djelatnosti studenata iz tjelesne i zdravstvene kulture izvode se izvan satnice utvrđene stavkom 4., kao **obvezne u prvom i drugom godini** dodiplomskog i integriranog studija, te kao izborne u ostalim godinama studija. Ovoj nastavi ne pripisuju se ECTS bodovi.“ (Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni vjesnik 2005).

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju propisuje čl. 51. (10) (ZZDVO) „Visoka učilišta u okviru svoje nastavne aktivnosti **obvezuju se promicati tjelovježbu** i studentski šport sukladno posebnom zakonu“. (svibanj 2004).

Pravilnik o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu (2008.), VIII. OPTEREĆENJE STUDENATA, Članak 35., Bodovni sustav ECTS, (2) „**1 ECTS bod** odgovara radnom opterećenju studenta u iznosu od **25-30 radnih sati**...“.

Odluka Senata Sveučilišta u Zagrebu na sjednici održanoj 16. rujna 2008. g. „prihvaća se NASTAVNI PLAN I PROGRAM TZK U VISOKOM OBRAZOVANJU“ koji su napisali neki članovi Udruge nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s nositeljem predmeta Kineziološka metodika prof. dr. sc. B. Neljakom.

Program nastave tjelesne i zdravstvene kulture nastao je temeljem istraživanja interesa studenata za određene sportske aktivnosti, analize rezultata anketa o aktivnom bavljenju tjelesnim aktivnostima, zdravstvenog statusa studenata sa sistematskih pregleda Zavoda za javno zdravstvo te materijalnim i kadrovskim uvjetima svakog fakulteta.

Sudjelovanjem u Radnoj grupi za izradu Strategije razvoja sporta na Sveučilištu u Zagrebu imenovanoj od g. rektora prof. dr. sc. A. Bjeliša, predsjednica Udruge nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture I. Bagarić, prof. zalaže se za renoviranje postojeće i **izgradnju nove sportske infrastrukture na Sveučilištu u Zagrebu** po planiranim kampusima kako bi se obvezna nastava Tjelesne i zdravstvene kulture i studentski sport, koji bez animacije studenata za uključivanje od strane nastavnika Tjelesne i zdravstvene kulture, ne bi postojao u ovakvom obimu i popularnosti, stavi na još višu razinu te unaprijedi i osuvremeni.

Odlukom g. rektora zagrebačkog Sveučilišta 07. 11. 2011. imenovani su članovi **Ureda za sport**. Na Sveučilištu u Zagrebu već 40 godina provode se sportska natjecanja studentica i studenata. Nakon uspona i padova sveučilišnog sporta, unazad pet godina interes studenata za sportska natjecanja raste i unapređuje se.

3. CILJ

Cilj ovog rada je ukazati na dugogodišnju argumentiranu borbu nastavnika Tjelesne i zdravstvene kulture zaposlenih na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, a udruženih u Udrugu nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture Sveučilišta u Zagrebu, da sukladno odredbama Bolonjske deklaracije iz 2005. godine, predmet koji oni predaju i koji je obavezan predmet konačno dobije zasluženi ECTS!

4. RAZMATRANJE

Na dodjeli državne nagrade „Franjo Bučar“ u Splitu, bivši Ministar znanosti, obrazovanja i športa dr. sc. Dragan Primorac, 26. 11. 2004. g. izjavio je da se samo

10% Hrvata aktivno bavi sportskim aktivnostima, dok je taj broj u inozemstvu 40-70% te kako Zakonom o športu nastoje naglasiti važnost tog segmenta i da će podržati rast i razvoj sveučilišnog i školskog sporta u Hrvatskoj.

Nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture zaposleni na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu organizirali su se u Udrugu nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture Sveučilišta u Zagrebu još 1999. godine i kao takvi aktivno sudjeluju u pregovorima vezanima za rješavanje problema struke na razini nadležnog Ministarstva, Sveučilišta i svih institucija vezanih uz akademsku zajednicu.

Osnovna zadaća i temelj rada Udruge je zalaganje za unapređenje statusa obveznog predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura u visokom obrazovanju stoga je uspostavljena odlična suradnja sa Studentskim zborom čija je Skupština već dva puta (2006. i 2011. g) izglasala kako žele „**obveznu nastavu TZK i ECTS za nju**“.

Dugogodišnja suradnja sa Zavodom za javno zdravstvo Zagreba koje sistematski pregledava sve studente prve godine studija te se zajednički za studente organiziralo edukacijske tribine u sklopu projekta „Zdravo Sveučilište“ također nam je osigurala njihovu i pismenu podršku našem cilju ECTS-u za TZK i obveznosti nastave TZK.

Neki članovi Udruge napisali su novi „**NASTAVNI PLAN I PROGRAM TZK U VISOKOM OBRAZOVANJU**“ koji je Senat Sveučilišta u Zagrebu prihvatio na svojoj sjednici 16. 09. 2008. g. i tako je postao obavezan svim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, a i većina kolega s ostalih Sveučilišta RH izvode nastavu sukladno njemu.

Također su neki članovi Udruge napisali i radnu verziju Udžbenika „**TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA ZA STUDENTE**“.

Svake godine održavamo radionicu na Ljetnoj školi kineziologa na kojoj informiramo kolege s ostalih visokih učilišta Hrvatske o našem radu i potrebi **usklađivanja statusa predmetna na svim visokim učilištima Hrvatske** te smo s tim ciljem osnovali i Savez nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture visokih učilišta Hrvatske.

Zajednički pišemo znanstvene i stručne radove i aktivno sudjelujemo na domaćim i međunarodnim konferencijama te je naše Sveučilište višegodišnji aktivni član European Network of Academic Sports Services.

Aktivno sudjelujemo u izradi Nužnih uvjeta Rektorskog zbora o izboru/reizboru u nastavna zvanja na visokim učilištima.

Unutar Udruge, dogovorom između članova, odlično funkcionira razmjena studenata po nastavnim sadržajima pojedinih sastavnica, ukoliko im njihova satnica bolje odgovara, a sukladno njihovim interesima za pojedini nastavni sadržaj, kao što nalaže i sama Bolonjska deklaracija – **potičemo mobilnost studenata**. Stoga, unutar zagrebačkog Sveučilišta studenti mogu pohađati nastavni sadržaj po svojoj preferenciji na fakultetu koji taj sadržaj ima u svojem programu (s obzirom na

materijalne uvjete) i na taj način rješavamo nedostatne materijalne uvjete rada s ciljem zadovoljavanja interesa studenata, **dok se ne realizira izgradnja nužno nam potrebne nove sportske infrastrukture.**

Neki članovi Udruge aktivno sudjeluju u organizaciji i provođenju Studentskih sportskih natjecanja Sveučilišta u Zagrebu kao voditelji natjecanja te kao izbornici i treneri reprezentacija Sveučilišta.

5. ZAKLJUČAK

Svjetski činjenice da bez ZDRAVLJA i brige o njemu te redovite edukacije o važnosti tjelesnog vježbanja i kretanja u očuvanju zdravlja, NAŠI STUDENTI ne bi mogli adekvatno RADITI U STRUCI za koju se obrazuju na sastavnicama našeg Sveučilišta već godinama apeliramo na akademsku zajednicu da im **TZK ostane obvezan predmet adekvatno ECTS bodovan** te da ih zajedno podržavamo i potičemo na bavljenje studentskim sveučilišnim sportom koji im vrlo kvalitetno organizira Ured za sport Sveučilišta u Zagrebu i ZŠŠŠ što potvrđuju studentski sportski uspjesi. Ovim radom prezentirali smo dio zakonskih odredbi koje determiniraju naš rad i egzistenciju te se nadamo da ćemo u svakome tko ga pročita imati podršku i razumijevanje! Dugogodišnja nastavna praksa dokazuje nam da naši studenti vole i cijene nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture iako za nju nisu „nagrađeni“ ECTS-om stoga osjećamo veliku obvezu prema njima i dužnost da još više afirmiramo struku i osiguramo još bolje materijalne uvjete rada i financijska sredstva jer to zaista dugujemo našim studentima. Trud i zalaganje pojedinih nastavnika Tjelesne i zdravstvene kulture koji u zaista nedostatnim materijalnim uvjetima rada besprijekorno odraduju svoj posao s puno ljubavi i požrtvornosti trebao bi biti prepoznat i vrednovan od šire akademske zajednice te bi svatko trebao slijediti njihov primjer!

6. LITERATURA

1. Bagarić, I., N. Zvonarek (2005.) Nastava i sveučilišni sport Sveučilišta u Zagrebu. 14. ljetna škola kineziologa Hrvatske
2. Ižaković, D., Ž. Širić, Z. Vladović (2001). Stanje i perspektive tjelesne i zdravstvene kulture i športa na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Zbornik radova 10. ljetne škole pedagoga fizičke kulture. S242-245
3. Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni vjesnik, vol LI., 2005., posebni broj. Statut sveučilišta u Zagrebu. Zagreb.